

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o zacházení s pojišťovacími a finančními službami

KOM(2007) 747 v konečném znění – 2007/0267 (CNS)

(2008/C 224/28)

Dne 18. prosince 2007 se Rada, v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

Návrhu směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o zacházení s pojišťovacími a finančními službami

Specializovaná sekce Hospodářská a měnová unie, hospodářská a sociální soudržnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 30. dubna 2008. Zpravodajem byl pan Robyns DE SCHNEIDAUER.

Na 445. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 28. a 29. května 2008 (jednání dne 29. května), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 98 hlasy pro, nikdo nebyl proti a 3 členové se zdrželi hlasování.

Závěry a doporučení

1. EHSV vítá úsilí Evropské komise přizpůsobit pravidla upravující DPH u finančních a pojišťovacích služeb požadavkům jednotného trhu. EHSV oceňuje zvláště spolupráci v této oblasti s přímo zúčastněnými zainteresovanými stranami⁽¹⁾ a také veřejné konzultace, které se konají prostřednictvím internetu. EHSV nicméně doporučuje, aby při dalších přezkumech DPH byli do legislativního procesu přímo zapojeny všechny zainteresované strany.

2. EHSV souhlasí s tím, že návrhy jsou významným krokem směrem k modernímu a konkurenceschopnějšímu rámci DPH pro finanční a pojišťovací služby. EHSV by však uvítal důkladnější legislativní přístup umožňující odstranit zbývající potíže s výkladem a nevyřešené problémy. Je nesmírně důležité, aby Evropská komise při přípravě právních předpisů týkajících se DPH u pojišťovacích a finančních služeb postupovala velmi opatrně. Neměly by být ohroženy zájmy těchto dvou odvětví ani jejich zákazníků, zejména soukromých spotřebitelů. Nejenže se to týká dvou odvětví, která jsou pro dobře fungující hospodářství klíčová a která vyvážejí pracovní místa pro mnoho Evropanů, jde také o velmi technickou záležitost, která by neměla nechávat prostor dohadům. Jelikož je jedním z hlavních zájmů zvýšení právní jistoty a snížení administrativní zátěže hospodářských subjektů a vnitrostátních daňových úřadů, měla by být díkce těchto předpisů srozumitelná sama o sobě.

3. Co se týče problému neutrality DPH, EHSV je potěšen zavedením režimu sdílení nákladů a rozšířením možnosti rozhodnout se pro zdanění. EHSV je přesvědčen, že budou-li tyto nástroje správně formulovány a uplatňovány, sníží dopad skryté DPH na náklady poskytovatelů pojišťovacích a finančních

⁽¹⁾ Těmito zainteresovanými stranami jsou finanční a pojišťovací instituce a vnitrostátní daňové úřady.

služeb. Nejenže se tím zvýší efektivita a konkurenceschopnost odvětví, ale bude to výhodné z hlediska dostupnosti služeb poskytovaných specializovanými dodavateli a také z hlediska udržení pracovních míst na domácím trhu. Protože je však cílem vytvořit větší neutralitu DPH a rovné podmínky pro pojišťovací a finanční odvětví, stále zde existuje několik náročných úkolů. Je třeba blíže objasnit a důkladněji definovat celou řadu výjimek a pojmů, jako jsou například „zvláštní a podstatné rysy“ služby osvobozené od daně nebo rozsah služeb zprostředkování osvobozených od daně. Je třeba najít přijatelné řešení umožňující rozšířit rozsah režimu sdílení nákladů na co největší počet subjektů a eliminovat nevhodné rozdíly mezi členskými státy při uplatňování možnosti rozhodnout se pro zdanění. V neposlední řadě je třeba prozkoumat způsoby, jak zamezit tomu, aby DPH nebyla přidávána navíc k dalším podobným daním u služeb, které podléhají konkrétním vnitrostátním daním, jako jsou zejména daně z pojistného, a jež by podléhaly DPH v případě, že by poskytovatel těchto služeb využil možnosti rozhodnout se pro zdanění. Jinak budou ohroženy zájmy spotřebitelů.

Odůvodnění

1. Směrem ke konkurenčnějšímu jednotnému trhu pojišťovacích a finančních služeb⁽²⁾

1.1 Podle aktuálních právních předpisů týkajících se DPH není klientům účtována DPH u většiny finančních a pojišťovacích služeb, což vytváří nevhodné překážky, které brání dosažení propojeného, otevřeného, efektivního a konkurenčního jednotného trhu pro společnosti poskytující pojišťovací a finanční služby. V této oblasti existují dva hlavní problémy⁽³⁾.

⁽²⁾ MEMO/07/519, Modernizace právní úpravy DPH platné pro finanční a pojišťovací služby – často kladné otázky, Brusel, 28. listopadu 2007, s. 1–4.

⁽³⁾ KOM(2007) 747 v konečném znění, Návrh směrnice Rady, důvodová zpráva, Brusel, 28. listopadu 2007, s. 2–4.

1.2 Prvním problémem je zastaralost definicí pojišťovacích a finančních služeb osvobozených od daně, které slouží pro účely DPH. Není navíc jasně vymezena hranice mezi plněními osvobozenými od daně a plněními zdanitelnými a neexistuje způsob stanovení vrácení DPH na vstupu, který by byl přijat celým Společenstvím. Osvobození od daně proto není uplatňováno všemi členskými státy jednotně. Z toho důvodu počet soudních případů předložených Evropskému soudnímu dvoru v minulých letech podstatně vzrostl. Je tedy nezbytné překlenout mezeru v legislativě a vyjasnit pravidla upravující osvobození pojišťovacích a finančních služeb od DPH. Je také rozumné umožnit další rozvoj sektoru finančních služeb, jak to Komise zamýšlí.

1.3 Druhým problémem je nedostatečná neutralita DPH. Poskytovatelé finančních a pojišťovacích služeb obecně nejsou schopni získat zpět DPH, kterou platí za zboží a služby zakoupené pro podnikatelské účely („DPH na vstupu“). U nefinančních subjektů je situace jiná – pro ně není DPH na vstupu nákladem, nýbrž je to daň, kterou vyberou od spotřebitelů (odtud „spotřební daň“) a následně ji předají státu, aniž by měla vliv na jejich vlastní příjmy. DPH je sice důležitým zdrojem příjmů daňových úřadů členských států, jenže firmy trpí kaskádovým efektem. „Skrýtá“ nevratná DPH se stává nákladovou složkou poskytovatelů finančních a pojišťovacích služeb, čímž se v konečném důsledku obecně zvyšují náklady na zboží a služby pro spotřebitele⁽⁴⁾.

1.4 V rámci obecného trendu směrem k integraci evropských finančních trhů a celosvětového závodu o vyšší efektivnost a konkurenceschopnost přijímají finanční a pojišťovací společnosti nové obchodní modely. Díky tomu mohou centralizovat a externalizovat nejdůležitější podpůrné a pomocné činnosti do tzv. center excelence, která tyto činnosti vykonávají plošně pro skupiny subjektů. Tyto obchodní modely umožňují znatelně efektivněji využít know-how a investice, a díky tomu i zvýšit kvalitu produktů při nižších nákladech. Tady však nastává problém dodatečných nákladů, které vzniknou při fakturování těchto služeb finančním a pojišťovacím subjektům s DPH. Tento efekt se proto nazývá kaskádový, jak bylo uvedeno výše.

1.5 Cílem přezkoumání právní úpravy DPH je poskytnout na jedné straně aktualizované a jednodušší uplatnění pravidel týkajících se DPH, a vytvořit tak větší právní jistotu a snížit administrativní zátěž hospodářských subjektů a administrativ. Na druhé straně návrh (směrnice o DPH) ve snaze vyřešit problém neutrality DPH vybízí finanční a pojišťovací instituce ke snížení nákladů na neodpočítatelnou DPH tím, že jim umožňuje, aby se rozhodli pro poskytování služeb včetně DPH a aby se vyhnuly vytváření nevratné DPH, protože návrh vyjasňuje a rozšiřuje osvobození od daně na režimy sdílení nákladů, včetně přeshraničních plnění.

⁽⁴⁾ Battiau P., (2005), Dopis z Bruselu. DPH ve finančním odvětví, in: The Tax Journal, 28. listopadu 2005, s. 11–14.

2. Společný systém daně z přidané hodnoty: legislativní přístup⁽⁵⁾

2.1 Šestá směrnice o DPH (77/388/ES) byla více než třicet let základem společného evropského rámce pro DPH. Kvůli bezpečnosti změn se však stala nesrozumitelnou a špatně přístupnou. Počínaje 1. lednem 2007 vstoupila v platnost nová směrnice Evropského společenství o DPH (2006/112/EHS), která je jasnější, logičtější a jednodušší, aniž by se však změnil obsah.

2.2 Evropská komise ve snaze zmodernizovat a zjednodušit daňová pravidla vztahující se na finanční a pojišťovací služby navrhla v listopadu 2007 změnu právní úpravy Evropské unie týkající se DPH⁽⁶⁾. Navrhované změny jsou součástí strategie Komise zaměřené na zjednodušení právního prostředí (oddíl 66 KOM(2006) 690). Cílem nových definicí je také dosáhnout většího souladu s pravidly vnitřních trhů (např. s pravidly pro investiční fondy, úvěrové hodnocení, deriváty).

2.3 Současný návrh směrnice Rady o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o zacházení s pojišťovacími a finančními službami, obsahuje změny písm. (a) až (g) odst. 1 čl. 135 a písm. (a) odst. 1 a 2 čl. 137 směrnice o DPH (2006/112/ES). K tomuto návrhu je připojen návrh nařízení⁽⁷⁾ (nařízení týkající se DPH) obsahující ustanovení, kterými se provádějí příslušné články směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty pro pojišťovací a finanční služby. Návrh obsahuje seznam finančních, pojišťovacích, zprostředkovatelských služeb a služeb správy, které jsou či nejsou způsobilé pro osvobození od DPH, a dále seznam služeb, které mají zvláštní a podstatné rysy služby osvobozené od daně, a které jsou proto právem způsobilé pro osvobození od daně. Vzhledem k tomu, že jsou trhy finančních a pojišťovacích služeb složité a že se neustále vyvíjí nové produkty, nejsou tyto seznamy vyčerpávající.

3. Konzultace zúčastněných stran a posouzení dopadů⁽⁸⁾

3.1 V letech 2004 až 2007 probíhaly konzultace se zúčastněnými stranami a na žádost Evropské komise byla vypracována

⁽⁵⁾ KOM(2007) 747 v konečném znění, Návrh směrnice Rady, důvodová zpráva, Brusel, 28. listopadu 2007, s. 2–4.

⁽⁶⁾ KOM(2007) 747. Návrh směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o zacházení s pojišťovacími a finančními službami.

⁽⁷⁾ KOM(2007) 746 v konečném znění: Návrh nařízení Rady, kterým se stanoví prováděcí pravidla ke směrnici 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o zacházení s pojišťovacími a finančními službami.

⁽⁸⁾ KOM(2007) 747 v konečném znění, Návrh směrnice Rady, důvodová zpráva, Brusel, 28. listopadu 2007, s. 2–6.

nezávislá studie. Konzultace i studie potvrdily potřebu přezkoumání právních předpisů týkajících se DPH platných pro pojišťovnictví a pro finanční odvětví. Zvažované možnosti jsou podrobně popsány v posouzení dopadů⁽⁹⁾ vypracovaném GR TAXUD.

3.2 V roce 2004 se v Dublinu konal seminář v rámci programu Fiscalis pro vnitrostátní daňové správy členských států, na němž se projednávaly různé problémové oblasti hospodářských subjektů, zvláště trendy vývoje celosvětových a vnitřních trhů objasňující zejména fenomén externího zajišťování služeb. Intenzita dialogu s hlavními zúčastněnými stranami se během roku 2005 zvýšila. Byly ustaveny pravidelné kontakty se skupinami zástupců, jako jsou Evropská bankovní federace (FBE), Evropský výbor pojistitelů (CEA), Evropská federace pojišťovacích zprostředkovatelů (BIPAR), Evropská asociace podílových fondů (EFAMA) a také odborní poradci a další dotčené strany.

3.3 V návaznosti na první seminář v rámci programu Fiscalis zadalo GR TAXUD nezávislému odborníkovi vypracovat studii k většímu pochopení ekonomických dopadů zproštění povinnosti odvádět DPH z finančních a pojistných služeb⁽¹⁰⁾. Závěrečná zpráva, která byla Komisi předložena v listopadu 2006, obsahovala mimo jiné tyto závěry⁽¹¹⁾:

- a) finanční instituce EU jsou méně ziskové než obdobné instituce v jiných vysoce rozvinutých hospodářských oblastech, jako je USA. Finanční instituce EU nesou břemeno hluboce zakotvené – nevratné a kaskádové – DPH, čímž se zvyšují jejich náklady;
- b) jelikož mají členské státy při výkladu směrnice o DPH různý pohled na to, které finanční služby jsou osvobozeny od DPH a které nikoli, je zřejmé, že se hospodářské subjekty při obchodním rozhodování potýkají se značnou právní nejistotou. To je pak závažným problémem při rozhodování, které služby zajišťovat externě;
- c) na základě rozdílů ve výkladu rozhodnutí Evropského soudního dvora a ve výpočtech míry úhrad DPH došlo podle závěrů ke zkrácení, které přispívá k nedostatečné neutralitě DPH. Jedním ze závěrů studie bylo zjištění, že aktuální uplatňování DPH u finančních služeb se ve střednědobém horizontu stane „zdrojem nespravedlivé konkurenční výhody“ a „zmaří realizaci jednotného trhu finančních služeb“.

⁽⁹⁾ SEK(2007) 1554, pracovní dokument útvarů Komise, průvodní dokument k návrhu směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o zacházení s pojišťovacími a finančními službami: posouzení dopadů, Brusel, 28. listopadu 2007, s. 1–61.

⁽¹⁰⁾ PriceWaterhouse Coopers, spisové číslo v nabídkovém řízení Taxud/2005/AO-006, Studie pro lepší pochopení ekonomických efektů zproštění povinnosti odvádět DPH z finančních a pojistných služeb, Brusel, 2006, s. 1–369.

⁽¹¹⁾ SEK(2007) 1554, pracovní dokument útvarů Komise, průvodní dokument k návrhu směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o zacházení s pojišťovacími a finančními službami: posouzení dopadů, Brusel, 28. listopadu 2007, s. 12–13.

3.4 Následná řada konzultací s členskými státy a GR MARKT vyústila ve vypracování základního dokumentu (pracovní dokument TAXUD 1802/06), který byl projednán se zúčastněnými stranami a členskými státy na daňové konferenci v květnu 2006 v Bruselu. Pracovní dokument nastiňuje základní problémy, jakož i možná technická opatření k jejich řešení.

3.5 Od 9. května 2006 do 9. června 2006 probíhaly otevřené konzultace po internetu. Evropská komise obdržela 82 podnětů⁽¹²⁾. Na základě příspěvků zúčastněných stran k veřejným konzultacím týkajícím se finančních a pojišťovacích služeb byly vyvozeny tři hlavní závěry. Za prvé, všechny možnosti, které budou za účelem modernizace uplatňování DPH na finanční a pojišťovací služby zvoleny, by měly vždy vést k větší právní jistotě a jasnosti a ke snížení administrativního břemene dodavatelů, subdodavatelů, zprostředkovatelů a zákazníků. Za druhé, hospodářské subjekty v odvětví pojišťovacích i finančních služeb mají v zásadě stejné obavy, ale mohou upřednostňovat různá opatření pro řešení těchto problémů. Za třetí, zájem hospodářských subjektů o dodávky mezi podniky navzájem („business-to-business“, B2B) se značně liší od jejich zájmu o dodávky mezi podnikem a spotřebitelem („business-to-consumer“, B2C).

3.6 V červnu 2007 byly na internetových stránkách generálního ředitelství zveřejněny pracovní dokumenty obsahující první návrhy právních předpisů, které byly na několika zasedáních podrobně projednávány se všemi zúčastněnými stranami. Dne 31. července 2007 byl uspořádán kulatý stůl pro subjekty zainteresované na DPH. Výše uvedené návrhy i hodnocení dopadů byly Evropskou komisí přijaty a zveřejněny dne 28. listopadu 2007.

3.7 Generální ředitelství TAXUD v posouzení dopadů uvádí očekávané dopady návrhu na soukromé spotřebitele, firemní spotřebitele, evropské finanční a pojišťovací společnosti a vnitrostátní daňové správy. Posouzení⁽¹³⁾ se opíralo zejména o výsledky studie o pochopení ekonomických dopadů osvobození finančních a pojistných služeb od DPH. Očekává se, že v závislosti na různých faktorech, jako jsou standardní sazba DPH, uplatňování DPH na finanční a pojišťovací služby, vzájemná provázanost s ostatními daněmi, například s daněmi ze mzdy, dopad na sociální pojištění a náklady na nezaměstnanost a další faktory, bude dopad na rozpočet v jednotlivých členských státech EU různý. Nicméně na základě studie vypracované společností PriceWaterhouse Coopers⁽¹⁴⁾ lze uvést následující očekávání⁽¹⁵⁾:

⁽¹²⁾ Dokument k veřejné konzultaci (Konzultační dokument týkající se modernizace povinností k dani z přidané hodnoty u finančních služeb a pojištění) a podrobný souhrn názorů respondentů (Souhrn výsledků – veřejné konzultace o finančních a pojišťovacích službách) najdete na internetové stránce http://ec.europa.eu/taxation_customs/common/consultations/tax/article_2447_en.htm.

⁽¹³⁾ PriceWaterhouse Coopers, spisové číslo v nabídkovém řízení Taxud/2005/AO-006, Studie o pochopení ekonomických dopadů osvobození finančních a pojistných služeb od DPH, Brusel, 2006, s. 162–174.

⁽¹⁴⁾ Viz poznámka č. 10.

⁽¹⁵⁾ MEMO/07/519, Modernizace právní úpravy DPH platných pro finanční a pojišťovací služby – časté otázky, Brusel, 28. listopadu 2007, s. 2–4.

3.7.1 Dopad na rozpočet u soukromých a firemních spotřebitelů: V současné době jsou pojišťovací a finanční služby obecně osvobozeny od DPH. Větší dostupnost možnosti rozhodnout se pro zdanění by v žádném případě neměla zvýšit konečné náklady spotřebitelů na finanční služby. Je nevratná DPH tvořící součást ceny produktů je u transakcí finančních služeb nazývána skrytá daň. Možnost rozhodnout se pro zdanění by tuto skrytou daň odstranila a měla by umožnit větší efektivitu firem, které by tak mohly nabízet produkty za nižší ceny. Totéž platí i pro režim sdílení nákladů. Jedná se však jen o předpoklad založený na zkušenostech s možností rozhodnout se pro zdanění získaných v zemích, jako je Belgie. Budou nadále posuzovány skutečné dopady možnosti rozhodnout se pro zdanění na obchodní modely a náklady finančních produktů v jednotlivých segmentech trhu. Soukromí maloobchodní spotřebitelé by měli mít prospěch z nejpříznivější možnosti a neměli by být znevýhodněni uplatněním DPH pro ostatní segmenty trhu.

3.7.1.1 Je velmi nepravděpodobné, že by možnost rozhodnout se pro zdanění měla nepříznivé důsledky pro firemní spotřebitele, kteří mohou DPH zaplacenou na vstupu získat v zásadě zpět. Méně jasné jsou možné rozpočtové důsledky pro soukromé spotřebitele v nepravděpodobném případě, že by rozhodnutí pro zdanění bylo použito u transakcí „B2C“. Soukromí spotřebitelé si nemohou odečíst DPH, a tak může problém přidávání DPH navíc k dalším podobným daním vyvstat zejména u plateb pojistného. Dnes jsou k těmto platbám pojistného účtovány daně a odvody odlišné u jednotlivých států z toho důvodu, že vnitrostátní daňové úřady nemohou účtovat DPH u pojišťovacích služeb. Konečný výsledek však závisí na tom, v jakém rozsahu budou finanční a pojišťovací společnosti skutečně používat možnost rozhodnout se pro zdanění v prostředí „B2C“.

3.7.2 Dopad na zaměstnanost: Je třeba podotknout, že dopad na rozpočet se netýká pouze výše příjmů z DPH. EHSV bude usilovat o tom, aby řešení týkající se DPH, jako je možnost rozhodnout se pro zdanění a režim sdílení nákladů, přispívala k přilákání a udržení klíčových průmyslových odvětví v členských státech. Díky tomu by měla být jednak zaručena přímá zaměstnanost v odvětvích finančních služeb a pojišťovnictví, a jednak generována nepřímá zaměstnanost v členských státech. Nepřímá zaměstnanost může být vytvořena i v dalších odvětvích, jako jsou informační a komunikační technologie a jiná odvětví externě zajišťovaných služeb. Patří sem také odvětví dodavatelů zboží a služeb finančním a pojišťovacím institucím (např. dodavatelé hardwaru, bezpečnostních služeb, stravovacích služeb, stavebních a realitních služeb apod.). Návrhy by měly zabránit evropským subjektům v přesouvání jejich provozů do zahraničí (tzn. přemístování některých činností do mimoevropských zemí), protože pokud by byla nová pravidla navržena a uplatňována účinně, vytvořila by firmám atraktivní možnost centralizovat tyto činnosti nebo zajistit je externě v rámci EU. To je založeno na analýze běžné

obchodní praxe s přihlédnutím k důležitosti místních znalostí a kontrolních řetězců. Přesto však nezaručují, že evropské subjekty nebudou v budoucnu přesunovat některé z činností mimo Evropu. Proto je EHSV zvláště citlivý na správnou rovnováhu mezi konkurenceschopností a kvalitou práce.

3.7.3 Očekávaný dopad na evropské finanční a pojišťovací společnosti: Evropská komise očekává, že vyjasnění definicí finančních a pojišťovacích služeb osvobozených od daně sníží náklady na splnění požadavků. V současné době musí firmy zjišťovat, jak je osvobození od daně vykládáno v jednotlivých členských státech, a často jsou nuceny spoléhat na Evropský soudní dvůr. To představuje nejen velké náklady, ale i překážku v evropské integraci a mezinárodní konkurenceschopnosti. Konzistentní výklad bude znamenat, že výklad použitý v jednom členském státě bude platný i v ostatních státech. Širší dostupnost režimu sdílení nákladů a možnosti rozhodnout se pro zdanění navíc pomůže finančním a pojišťovacím společnostem lépe řídit dopad nevratné DPH na jejich vnitřní nákladovou strukturu. Tím se zvýší ziskovost finančních a pojišťovacích subjektů, což jim umožní lépe konkurovat na celosvětovém trhu a snížit kapitálové náklady a náklady na pojištění v evropském hospodářství a u spotřebitelů obecně.

3.7.4 Dopad na rozpočet vnitrostátních daňových správ: Komise je přesvědčena, že zvýšení právní jistoty zajistí členským státům jejich práva zdanění a sníží příležitosti k agresivnímu daňovému plánování. Díky jasnějším pravidlům pro osvobození od daně by se mělo navíc snížit administrativní zatížení vnitrostátních daňových správ. I když bude osvobození od daně používáno konzistentněji, nelze přesto vyloučit, že některé členské státy nebudou muset osvobodit od daně určité služby, které nyní považují za zdanitelné, a naopak. Komise na základě rámcového posouzení nicméně předpokládá, že celkový účinek dopadů na příjmy bude malý nebo dokonce žádný. Pojišťovací a finanční společnosti s větším ziskem budou muset platit větší přímé daně, a budou tak poměrným způsobem přispívat do vnitrostátních rozpočtů. Velká část DPH, která by byla v případě takového používání režimu sdílení nákladů teoreticky ztracena, není dnes ve skutečnosti vybírána, protože subjekty minimalizují své náklady na centralizaci činností vhodnými, avšak složitými a administrativně zatěžujícími organizačními opatřeními.

3.7.4.1 Evropská komise přesto naznačuje, že je těžké odhadnout, jaký budou mít tato řešení daně z přidané hodnoty dopad. Záleží především na tom, jak budou na změny reagovat finanční a pojišťovací instituce. V případě režimu sdílení nákladů bude snížení výše vybrané daně záviset na tom, zda je tento režim již používán a zda podléhá DPH. Pokud by nová pravidla podporovala finanční a pojišťovací společnosti, aby přijaly opatření orientovaná na zvýšení efektivity, o kterých by jinak neuvažovaly, k žádné ztrátě vybrané DPH by nedošlo. Pokud režim již používán je a podléhá DPH, což je velmi nepravděpodobné, pak vzhledem k rozsáhlejšímu osvobození od daně mohou být příjmy nižší. Co se týče změn pravidel týkajících se možnosti

rozhodnout se pro zdanění, lze u transakcí mezi podniky navzájem („B2B“) očekávat odlišnou výši daně, protože firemní zákazníci jsou obecně schopni DPH, kterou zaplatí, získat zpět. Na druhé straně zdanění transakcí mezi podnikem a spotřebitelem („B2C“) by teoreticky přineslo zvýšení příjmů z daní. V této fázi ale není jisté, do jaké míry se subjekty rozhodnou pro zdanění finančních a pojišťovacích produktů v prostředí „B2C“. Finanční a pojišťovací společnosti by si nejprve musely být jisté, že budou schopny zvýšit efektivitu na úroveň, která jim dovolí účtovat soukromým zákazníkům DPH, aniž by se těmto zákazníkům zvýšily náklady.

4. Připomínky týkající se pojišťovacích a finančních služeb

4.1 EHSV plně podporuje ambiciózní projekt Evropské komise, v jehož rámci mají být pravidla týkající se DPH účtované u pojišťovacích a finančních služeb přizpůsobena požadavkům moderního trhu. Zcela zřejmým cílem návrhů je vyřešit hlavní obavy ze strany finančního a pojišťovacího průmyslu a jeho spotřebitelů, přičemž zvolený přístup, tedy návrh směrnice s prováděcími opatřeními v návrhu nařízení, se zdá být rozumný a logický.

4.2 EHSV podporuje Evropskou komisi společně s členskými státy v jejich další práci na bližším objasnění řady definic, aby tak byla zcela vyřešena zásadní obava týkající se větší právní jistoty. Co se týče definic finančních služeb, EHSV vyjadřuje své znepokojení nad některými formulacemi v návrzích, jako je poskytnutí úvěru definované v odstavci 2 článku 135 směrnice o DPH a v článku 15 nařízení o DPH. Tyto definice nejsou zcela jasné a zdají se být příliš omezující. Ve všeobecných podmínkách je například pokryto pouze „půjčování peněz“, zdánlivě aniž by se specificky řešily různé druhy stávajících nebo vznikajících možností poskytování finančních prostředků, včetně transakcí zahrnujících cenné papíry. EHSV proto doporučuje věnovat se jejich bližšímu objasnění a současně umožnit další rozvoj sektoru finančních služeb, což je ochotná udělat i Komise.

4.3 Totéž doporučení se týká i návrhu nařízení. EHSV doporučuje na návrhu dále pracovat a zajistit, aby byl seznam příkladů uvedený v nařízení zcela jasný a konzistentní. EHSV chápe, že nařízení obecně neobsahuje vyčerpávající seznamy definic, avšak obává se, že zde existuje nebezpečí nejasností a neznámých důsledků v praxi v souvislosti s finančními a pojišťovacími službami, které v seznamu nejsou přímo uvedeny.

4.4 Je třeba zajistit větší určitost u kategorií platebních služeb, derivátů, cenných papírů a služeb úschovy a u rozsahu osvobození specifických služeb týkajících se správy investičních fondů. Co se týče služeb, které jsou považovány za služby se zvláštními a podstatnými rysy služby osvobozené od daně, EHSV se domnívá, že bude nejspíš nutné blíže objasnit termíny „zvláštní“ a „podstatný“⁽¹⁶⁾. Zdá se, že návrhy neposkytují vždy jasný pohled na to, které správní úkony vlastně mohou být považovány za zvláštní a podstatné, a že seznamy nejsou vždy zcela konzistentní, protože služby ze stejného hodnotového řetězce jsou někdy řešeny odlišně.

4.5 Co se týče zprostředkování, je nutné lépe objasnit definici „smluvní strany“ a „standardizovaných služeb“⁽¹⁷⁾. Zprostředkování by mělo být zahrnuto také do definice služeb, které mají „zvláštní“ a „podstatné“ rysy služby osvobozené od daně⁽¹⁸⁾, jinak by zprostředkovatelé již neměli pro svou činnost stejné podmínky. Odporovalo by to také zamýšlené nové podstatě navrhovaných výjimek, které se zaměřují na poskytování služby, a nikoli na osobu, která ji poskytuje, nebo na prostředky použité k jejímu poskytnutí.

4.6 Zvláštní pozornost by měla být věnována službám, jako jsou penze a důchody, které budou zvýhodněny podle různých kategorií osvobození. Podle toho, zda budou tyto služby zahrnovat riziko, budou buď pojištěním⁽¹⁹⁾, nebo finančním vkladem⁽²⁰⁾. Problém spočívá v tom, že se budou samostatně a odlišně rozvíjet související služby (podpurná administrativa)⁽²¹⁾. Z toho důvodu pak dotčené jednotné produkty budou muset být ošetřeny dvěma různými kategoriemi DPH pro zvláštní a podstatné služby podle toho, jak budou vyhovovat podmínkám pro hlavní osvobozenou dodávku.

4.7 EHSV vítá rozšíření práva hospodářských subjektů rozhodnout se pro zdanění bankovních a pojišťovacích služeb a zavedení režimu sdílení nákladů jako prostředku pro snížení dopadů skryté DPH. EHSV se však obává, že přísné podmínky stanovené pro způsobilost pro sdílení nákladů a také přesný rozsah služeb, které lze poskytovat v rámci režimu sdílení nákladů bez dopadu na DPH, ve skutečnosti sníží případné výhody režimu sdílení nákladů na velmi omezený počet situací.

⁽¹⁶⁾ Viz čl. 135 odst. 1 písm. a) navrhované směrnice o DPH a čl. 14 odst. 1 navrhovaného nařízení o DPH.

⁽¹⁷⁾ Viz čl. 135a odst. 9 navrhované směrnice týkající se DPH a čl. 10 odst. 1–2 navrhovaného nařízení o DPH.

⁽¹⁸⁾ Viz čl. 135 odst. 1 písm. a) navrhované směrnice o DPH.

⁽¹⁹⁾ Viz čl. 2 odst. 1 písm. a) navrhované směrnice týkající se DPH.

⁽²⁰⁾ Viz čl. 5 odst. 1 písm. a) navrhované směrnice týkající se DPH.

⁽²¹⁾ Viz článek 14 a 17 navrhované směrnice týkající se DPH.

4.8 Všeobecné zavedení seskupení pro účely DPH (zacházení s uskupeními podniků jako s jediným plátcem daně pro účely DPH tak, jak je stanoveno ve stávající směrnici o DPH, avšak pouze na dobrovolném základě) s příslušnými předpisy proti zneužívání by se mohlo osvědčit jako vhodnější a pružnější řešení umožňující subjektům propojit jejich hlavní činnosti, aniž by to vyvolalo dodatečnou DPH. EHSV nicméně uznává, že zavedení právních předpisů pro seskupení pro účely DPH nemá v tuto chvíli jednotnou podporu členských států a že i Komise má výhrady. Zdá se tedy, že v dohledné době to není řešení.

4.9 EHSV vítá zavedení obecné možnosti rozhodnout se pro zdanění, kterou nyní nelze použít u pojišťovacích služeb. Předností této možnosti jsou jasné u transakcí B2B, u nichž zákazník získá DPH zpět. Přesto se však EHSV obává, že podle nových právních předpisů může docházet k dodatečnému zdanění, což může mít dopad na rozpočet soukromých spotřebitelů, kteří nemohou získat DPH zpět. Pojistné smlouvy podléhají nepřímým daním a odvodům z pojistného v členských státech, které jsou vystaveny pojistnému riziku, bez ohledu na smluvní právo. Sazba těchto daní se výrazně liší v jednotlivých členských státech i u jednotlivých typů pojištění (např. životní pojištění, povinné ručení apod.). Proto zde vyvstává otázka ohledně potřeby koordinace v rámci celé EU. EHSV pochybuje, že poji-

šťovací společnosti využijí možnosti rozhodnout se pro zdanění zvláště na trzích „B2C“, dokud budou vnitrostátní daňové úřady uplatňovat u pojištění jiné daně. Na druhé straně však EHSV považuje za nepravděpodobné, že by vnitrostátní úřady zrušily nebo alespoň snížily na potřebnou úroveň daně z pojištění, protože by to přineslo ztráty příjmů členských států. To je bezpochyby záležitost, kterou je třeba řešit.

4.10 Co se týče možnosti rozhodnout se pro zdanění u pojišťovacích a finančních služeb, EHSV by rovněž uvítal existenci systému, který by subjektům umožňoval rozhodnout se podle jednotlivých transakcí či klientů nebo podle předem definovaných kategorií transakcí či klientů. Stejně tak by EHSV uvítal, kdyby subjekty mohly získat vhodným způsobem zpět DPH zaplacenou na vstupu z výstupů zdanitelných daní z přidané hodnoty. Tím by byla v prostředí „B2B“ vytvořena maximální neutralita DPH. Je však nesmírně důležité zajistit, aby byla možnost rozhodnout se pro zdanění zavedena jednotně od roku 2012 a aby členské státy nemohly zavést pro využití této možnosti různé podmínky. Nebude-li možnost rozhodnout se pro zdanění zavedena v členských státech obdobným způsobem, pravděpodobně tak vzniknou nerovné podmínky hospodářské soutěže mezi členskými státy a hospodářskými subjekty.

V Bruselu dne 29. května 2008.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS